

În loc de introducere

În această ediție:

Ce este Parteneriatul Estic?

Cum funcționează Parteneriatul Estic?

Forumul Societății Civile al Parteneriatului Estic

Cum să participați

Platforma Națională a Moldovei

Dragi cititori,

În Ediția Specială cu numărul 75 a Buletinului Informativ Promo-LEX vă propunem o scurtă informație despre Parteneriatului Estic și Forumului Societății Civile da și rolul acestora în cadrul Parteneriatului Estic în special asupra dezvoltării comunităților locale, dar și la mobilizarea implicării reprezentanților OSC-urilor în procesul de luare a deciziilor la nivel național și regional.

Acest lucru nu este întâmplător, în contextul în care perioada 4 -5 octombrie, 2013 Chișinăul va găzdui cel de-al 5 Forum al Societății Civile, eveniment care va aduna mai multe organizații neguvernamentale, reprezentanți oficiali din țară și de peste hotare.

Pentru regiunea transnistreană, importanța familiarizării membrilor societății civile cu privire la contextul istoric, domeniile de activitate a Parteneriatului Estic și Forumului OSC, precum și oportunitățile de participare la activitățile structurilor este evidentă. Participarea reprezentanților în cadrul evenimentelor organizate de aceste structuri va oferi un tablou mai clar asupra situației existente în regiune, va sensibiliza opinia publică privind problemele care necesită a fi soluționate, și nu în ultimul rând va crea noi oportunități de susținere a inițiativelor locale în procesul de democratizare a comunității, dar și a consolidării valorilor democratice.

Numere anterioare:

Buletin 74 accesați [aici](#)

Buletin 73 accesați [aici](#)

Ce este Parteneriatul Estic?

Parteneriatul Estic (PaE) completează politica externă a UE față de țările Europei de Est și din Caucazul de Sud ca o dimensiune specifică estică a Politicii Europene de Vecinătate (PEV).

Lansat în mai 2009, la Summitul de la Praga, Parteneriatul Estic promovează crearea condițiilor necesare pentru accelerarea asocierii politice și integrării economice dintre Uniunea Europeană și Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Republica Moldova și Ucraina. Miniștrii de externe din țările membre ale Parteneriatului Estic au subliniat, la reuniunea din 13 decembrie 2010, importanța strategică a Parteneriatului ca o modalitate de aprofundare și consolidare a relațiilor dintre UE și țările partenere, accelerare a asocierii politice, integrării economice și apropierii față de UE, și sprijinirea eforturilor lor de modernizare. Parteneriatul prevede un angajament politic mai puternic cu UE, și anume:

- perspectiva unei noi generații de acorduri de asociere;
- integrarea în economia UE prin intermediul acordurilor de liber schimb aprofundat;
- facilitarea călătoriilor în UE prin liberalizarea treptată a vizelor, însoțite de măsuri de gestionare a imigrației ilegale; măsuri sporite de securitate energetică;
- asistență financiară sporită;
- cooperare mai strânsă în materie de climă și mediu;
- intensificarea contactelor directe dintre oameni și o mai mare implicare a societății civile.

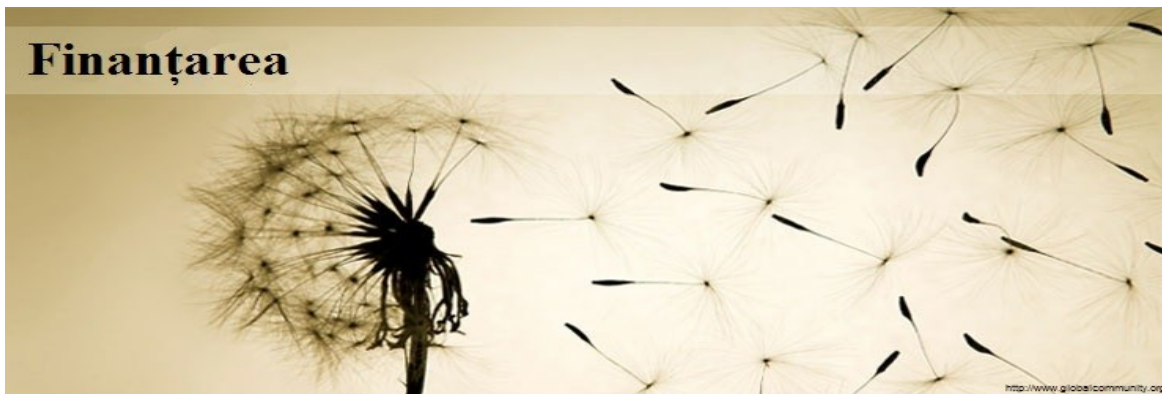
Cum funcționează Parteneriatul Estic?

Obiectivele Parteneriatului Estic sunt atinse pe canale bilaterale și multilaterale. Instrumentele bilaterale consolidează relațiile dintre UE și fiecare țară parteneră prin încheierea unor acorduri bilaterale cum ar fi Acordul de asociere și de creare a Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător, prin dialogul privind liberalizarea regimului de vize, prin asistență tehnică, precum și prin cooperarea bilaterală mai strânsă într-un spectru larg de domenii, de la cel economic până la energetică, mediu și cercetare. Canalele multilaterale reprezintă un cadru în care UE și partenerii estici reacționează la provocări comune ca grup (spre deosebire de raporturile unu-la-unu, "UE-partener", ce funcționează pe canalele bilaterale). Cadrul multilateral promovează obiectivele Parteneriatului Estic prin intermediul celor patru

platforme de politici (tematice), și anume: democrația, buna guvernare și stabilitate, integrarea economică și convergența cu politicile sectoriale ale UE, securitatea energetică, și contactele dintre oameni.

Există, de asemenea, o serie de inițiative emblematice, care dau un impuls suplimentar și mai multă vizibilitate Parteneriatului, încercând să mobilizeze susținerea mai multor donatori din diferite instituții financiare internaționale și promovând investițiile din sectorul privat. Acestea sunt: Programul de management integrat al frontierei, Inițiativa de promovare a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri), Politici energetice regionale și eficiența energetică, diversificarea surselor de energie: Coridorul energetic sudic, Prevenirea, pregătirea și reacția la cataclisme naturale și provocate de om, Inițiativa de promovare a bunei guvernări în domeniul mediului.

În conformitate cu Declarația Parteneriatului Estic din martie 2009, adoptată de către Consiliul European, este prevăzută o susținere financiară sporită din partea UE pentru promovarea obiectivelor Parteneriatului Estic.

Pentru a răspunde noilor necesități de colaborare legate în mod concret de lansarea Parteneriatului Estic, Comisia a alocat 600 de milioane de euro pentru perioada 2010-2013, inclusiv 350 de milioane de euro în fonduri noi. Cu toate acestea, toate fondurile puse la dispoziția celor șase țări partenere prin intermediul Instrumentului de Vecinătate și Parteneriat trebuie văzute ca fiind în sprijinul Parteneriatului Estic.

Programul reuniunilor / Reuniunile șefilor de stat și de guvern ai țărilor Parteneriatului Estic au loc la fiecare doi ani. Miniștrii de externe se întâlnesc în fiecare an. Aceste reuniuni la nivel înalt modelează și conturează mai bine Parteneriatul Estic.

Cele patru platforme tematice ale Parteneriatului Estic au sesiuni regulate (la fiecare 6 luni) cu obiective specifice, care permit discuții deschise și libere și formularea de recomandări.

În cadrul fiecărei platforme, experții se întâlnesc în paneluri pentru a discuta probleme

concrete. Până în prezent, au fost stabilite mai multe paneluri: Grupul pentru managementul integrat al frontierei, Grupul anti-corupecție, Grupul pentru reforma judiciară, Grupul pentru reforma administrației publice, Grupul pentru comerț, Grupul pentru politica în domeniul IMM, Grupul pentru mediu și schimbări climatice, Grupul pentru migrație și azil, și Grupul pentru agricultură și dezvoltare rurală.

Forumul Societății Civile al Parteneriatului Estic

Organizațiile societății civile joacă un rol crucial în cadrul societăților lor, prin contribuirea la formularea politicilor, urmărirea noi inițiative și responsabilizarea guvernelor. Acestea pot fi actori activi în promovarea democrației și drepturilor omului, statului de drept, bunei guvernări, principiilor economiei de piață și dezvoltării durabile. În comunicarea sa din 2008 privind Parteneriatul Estic, Comisia Europeană a subliniat că "reforme în curs de desfășurare din țările partenere din est necesită participarea mai puternică a societății civile pentru consolidarea monitorizării serviciilor publice și sporirea încrederii publice în aceste servicii".

http://eeas.europa.eu/eastern/civil_society/docs/consult_results_cs_en.pdf

În Comunicarea sa, Comisia a propus "sprijinirea dezvoltării în continuare a organizațiilor societății civile (OSC)" și, în special, "crearea unui Forum al Societății Civile în cadrul Parteneriatului Estic (FSC) pentru a promova contactele dintre OSC și pentru a facilita dialogul acestora cu autoritățile publice."

Pentru a asigura transparența procesului de creare a Forumului Societății Civile al Parteneriatului Estic, toate părțile interesate au fost invitate să-și prezinte opiniile prin intermediul link-urilor către site-urile web ale CE / Direcției Relații Externe a CE și ale Delegațiilor CE în țările partenere, în patru domenii-cheie:

1. Contribuția FSC la obiectivele Parteneriatului Estic
2. Participarea în activitatea FSC
3. Structurile FSC și legăturile acestora cu cadrul multilateral al Parteneriatului Estic
4. Rolul CE în acest proces

Procesul de consultare a durat de la sfârșitul lunii martie până la sfârșitul lui aprilie 2009. Au fost primite aproximativ 40 de contribuții, în special de la OSC cu sediul în statele Parteneriatului Estic, dar și de la organizații stabilite în UE.

Crearea FSC a fost susținută în mai 2009, la Summitul de la Praga, când a fost elaborat și un [Concept al Forumului Societății Civile](#). Părțile consultate au susținut o abordare cuprinzătoare care să permită participarea unui spectru larg al OSC: sindicate, patronate, asociații profesionale, ONG-uri, centre analitice, fundații non-profit, OSC/rețele naționale și internaționale, și alți actori relevanți ai societății civile din țările Parteneriatului Estic, dar, de asemenea, din statele membre ale UE, precum și organizații și rețele internaționale.

În iunie 2009, toate părțile interesate au fost invitate să aplice pentru a participa la primul Forum al Societății Civile al Parteneriatului Estic. Peste 200 de ONG-uri au participat la primul Forum, care a avut loc la 16-17 noiembrie 2009.

În cadrul Forumului, participanții au ales membrii Comitetului de Coordonare a FSC și au împuternicit această structură cu responsabilitatea de a elabora o procedură de selectare a participanților la următorul Forum. Comitetul de Coordonare a FSC a elaborat o procedură care a fost aplicată în procesul de selecție a participanților la cea de a doua reuniune a FSC a Parteneriatului Estic, care a avut loc la Berlin, pe 18-19 noiembrie 2010. Aceleași proceduri au fost utilizate la treia reuniune, care s-a desfășurat la Poznan, în perioada 28-30 noiembrie 2011, și la a patra reuniune, care a avut loc la Stockholm, la 29-30 noiembrie 2012.

FSC contribuie la obiectivele Parteneriatului Estic prin:

- Participarea la schimburile de experiență, cunoștințe și bune practici,
- Oferirea de consultanță și propuneri pentru platformele de lucru ale PaE,
- Monitorizarea și evaluarea activităților din cadrul platformelor de lucru,
- Furnizarea avizelor și opiniilor scrise spre examinare în cadrul platformelor tematice relevante și/sau reuniunilor ministeriale,
- Participarea, prin selectarea reprezentanților și la invitație, de ședințele din cadrul platformelor, reuniunile ministeriale și Summiturile Parteneriatului Estic,
- Schimburile de experiență privind procesul de integrare europeană din țările Parteneriatului Estic,
- Comunicarea obiectivelor și proiectelor Parteneriatului Estic către publicul larg al țărilor PaE.

Programul reuniunilor / FSC al Parteneriatului Estic convoacă o conferință de cel puțin o dată pe an. Reuniunea anuală a FSC întrunește aproximativ 200 de reprezentanți ai organizațiilor societății civile din regiunea Parteneriatului Estic și UE. Este un eveniment la care oficiali ai Comisiei Europene, ai Serviciului European de Acțiune Externă, ai guvernelor UE și din țările Parteneriatului Estic se adresează adunării

reprezentanților societății civile și își prezintă punctele de vedere cu privire la Parteneriatul Estic și evoluțiile din regiunea PaE, precum și despre implicarea Forumul Societății Civile în PaE.

Forumul oferă o platformă de discuții cu privire la realizările din cadrul Parteneriatului Estic și modul în care societatea civilă poate contribui în continuare la succesul acestui program. Conferințele anuale stabilesc direcția pentru activitatea FSC în anul următor și oferă oportunitatea de a face schimburi de opinii și expertiză. La aceste evenimente, reprezentanții societății civile dezbate acțiunile viitoare ale Forumului, adoptă rezoluții și participă la paneluri tematice, la alegere.

Comitetul Director, organul de conducere și reprezentare al Forumului, este ales la reuniunile anuale ale Forumului și deține un mandat de reprezentare din partea societății

civile în țările Parteneriatului Estic și statele membre ale UE. Acesta este ales pentru un mandat de un an și se întrunește de patru ori pe an pentru a elabora strategii pentru dezvoltarea ulterioară și pentru a coordona activitățile Forumului.

Forumul Societății Civile are statutul de participant permanent la reuniunile interguvernamentale ale Parteneriatului Estic.

Cum să participați

Mandatul de membru al FSC al Parteneriatului Estic este deschis tuturor organizațiilor societății civile din țările PaE și organizațiilor societății civile din statele membre ale UE care activează în țările partenere. Acestea pot include organizații locale, sindicate, asociații de agricultori și consumatori, centre analitice, organizații patronale, asociații profesionale, organizații non-profit, organizații religioase, fundații non-profit, organizații/rețele ale societății civile naționale și internaționale, și alte organizații relevante ale societății civile din țările PaE și statele membre ale UE.

Organizațiile candidate pentru calitatea de membru al Forumului trebuie să fie stabilite într-o țară din UE sau în una dintre cele șase țări partenere, să activeze în cel puțin unul din domeniile de pe agenda Parteneriatului Estic, și să fie dispuse și capabile să contribuie în mod activ la lucrările Forumului prin participarea la reuniuni, răspunsuri la solicitările de contribuții, elaborarea documentelor pentru discuții și alte activități similare.

Toate organizațiile care participă la conferința anuală a Forumului devin membre ale Forumului. Nimeni nu poate exclude o organizație din cadrul Forumului decât în cazul în care organizația singură anunță retragerea din Forum. O excepție este cazul în care Comitetul Director decide că o organizație discreditează Forumul acționând împotriva valorilor și principiilor de bază ale Forumului (o asemenea decizie care poate fi revocată prin apel de către plenara Forumului).

Cererea de participare

Procedura de selecție are loc o dată pe an. O organizație a societății civile interesată să participe la lucrările Forumului depune un cerere de aplicare pentru a se alătura Forumului. La primirea cererii, Comitetul Director aplică criteriile convenite pentru examinarea cererilor de participare.

Criteriile de participare la evenimentele anuale ale FSC

1. Originea geografică sau naționalitatea. Majoritatea participanților FSC ar trebui să reprezinte organizații ale societății civile din cele șase țări partenere ale Parteneriatului Estic. Cu toate acestea, numărul organizațiilor societății civile din fiecare țară trebuie să fie echilibrat. Și organizațiile societății civile din statele membre ale UE care

activează în țările partenere sunt încurajate să participe pentru a-și împărtăși experiența și expertiza în domeniul afacerilor și politicilor UE. De asemenea, Forumul ar trebui să depună eforturi pentru a promova o diversitate cât mai largă a participanților din țările partenere și din statele membre ale UE.

2. Diversitatea și proporționalitatea. Participanții trebuie să reprezinte un spectru larg de organizații ale societății civile, inclusiv organizații democratice independente ale partenerilor sociali, din țările partenere și din UE. Organizațiile participante trebuie să poată participa la una sau mai multe grupuri de lucru din cadrul Forumului.

3. Experiența în UE/ Politica europeană de vecinătate/ Parteneriatul Estic. Vor fi luate în considerare activitățile și realizările trecute și actuale ale organizațiilor aplicante. Fiecare organizație participantă trebuie să își asume promovarea obiectivelor PaE.

Organizațiile societății civile sunt informate imediat ce Comitetul Director a luat o decizie în cazul lor.

Proiecte de sprijinire a societății civile în regiunea Parteneriatului Estic

Forumul Societății Civile al Parteneriatului Estic și membrii săi sunt implicați într-un spectru larg de proiecte. Mai jos vom face o revistă a acestor proiecte.

În prezent Forumul este implicat, în diferite capacități, în trei proiecte majore:

Consolidarea capacităților platformelor naționale ale Forumul Societății Civile al Parteneriatului Estic (<http://www.eap-csf.eu/en/about-eap-csf/projects/project-on-the-strengthening-of-national-platforms/>)

Conflictele de interese din cadrul sub-grupului din GL 1 „Combaterea corupției” (<http://www.eap-csf.eu/en/about-eap-csf/projects/coi/>)

Consolidarea capacităților actorilor non-statali de a promova reformele și responsabilizarea autorităților publice (proiect implementat de Fundația Konrad Adenauer) (<http://www.eap-csf.eu/en/about-eap-csf/projects/strengthening-non-state-actors/>)

Platforma Națională a Moldovei

Platforma Națională a Moldovei a fost creată în cadrul unei conferințe naționale desfășurate la 25 martie 2011, la care au participat și reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, care a prezentat punctul lor de vedere privitor la implicarea societății civile în cadrul Parteneriatului Estic și și-au subliniat disponibilitatea de a accepta participarea OSC la platformele oficiale ale Parteneriatului Estic.

Platforma Națională este deschisă tuturor organizațiilor societății civile interesate să participe. Singura condiție pentru a deveni un solicitant eligibil spre participare este ca organizația să fie înregistrată de cel puțin doi ani și să fie activă și în prezent.

Activitățile Platformei Naționale în 2013

În 2013, Platforma Națională a convenit cu Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova să convoace reuniuni trimestriale. În timpul unei întâlniri cu Delegația UE din 26 martie, participanții au discutat în detalii rapoartele CE privind Parteneriatul Estic și progresul de țară în 2012, publicate la 20 martie 2013. Dialogul cu Delegația UE s-a axat și pe problema justiției selective din Republica Moldova și lipsa transparenței privind negocierile Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător între UE și Republica Moldova. De asemenea, au fost discutate problemele legate de obținerea vizei, care se confruntă stagiari străini care vin în Republica Moldova; a fost sugerată modificarea cadrului legislativ pentru a permite introducerea unui tip de vize pentru munca neremunerată.

Platforma Națională a creat un grup de lucru responsabil de organizarea Forumului Societății Civile al Parteneriatului Estic - 2013, care va avea loc la Chișinău, în perioada 4-5 octombrie 2013.

Activitățile Platformei Naționale din 2012

Platforma Națională a Republicii Moldova a continuat programele de monitorizare a angajamentelor Guvernului Republicii Moldova în cadrul Parteneriatului Estic. În

februarie, aceasta a organizat o ședință consultativă cu Delegația UE în Republica Moldova pentru a discuta foaia de parcurs a Parteneriatului Estic; la ședință, Platforma Națională a Moldovei a prezentat mai multe comentarii, printre care nevoia definirii clare a rolului societății civile în Foaia de Parcurs. În octombrie, Platforma Națională a discutat Acordul de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător cu un grup de reprezentanți ai Delegației UE și din diferite ministere. Principala preocupare a membrilor Platformei Naționale, împărtășită în timpul întâlnirii, a fost necesitatea de a spori transparența procesului de negocieri. În mai și iunie 2012, Platforma Națională a Moldovei a fost catalizatorul unirii eforturilor Platformelor Naționale din țările Parteneriatului Estic pentru elaborarea unei propuneri de proiect pentru finanțarea consolidării Platformelor Naționale și Grupurilor de Lucru ale Forumului Societății Civile din cadrul Parteneriatului Estic.

Forumul Parteneriatului Estic de la Chișinău (4-5 octombrie 2013)

A cincea reuniune a Forumului Societății Civile al Parteneriatului Estic va avea loc în capitala Republicii Moldova, orașul Chișinău, la 4-5 octombrie 2013. Organizațiile societății civile au fost invitate să-și prezinte expresiile de interes pentru a participa la eveniment.

Remarcăm că reuniunile anuale ale FSC întrunesc aproximativ 200 de reprezentanți ai organizațiilor societății civile din cadrul regiunii Parteneriatului Estic (PaE) și din țările UE. La eveniment, oficiali din cadrul Comisiei Europene și ai Serviciului European de Acțiune Externă precum și reprezentanți ai guvernelor statelor PaE și UE se adresează adunării reprezentanților societății civile și își prezintă opiniile cu privire la Parteneriatul Estic și evoluțiile din regiune, precum și despre rolul Forumului Societății Civile în această structură.

Forumul oferă o platformă de dezbateri cu privire la realizările din cadrul Parteneriatului Estic și modurile în care societatea civilă poate contribui la consolidarea acestor succese. El permite reprezentanților societății civile să discute viitoarele acțiuni, să adopte rezoluții și să participe la panelurile tematice, la alegere. În cadrul evenimentului este ales și Comitetul de Coordonare, organul de conducere al Forumului Societății Civile. În acest an, au fost depuse 454 cereri ca răspuns la solicitarea de candidaturi. Comisia Europeană va finanța participarea la eveniment a 200 de reprezentanți ai OSC din regiunea Parteneriatului Estic și UE. Alți până la 50 de participanți auto-finanțați pot lua parte la Forum.

În loc de concluzie

Parteneriatul Estic reprezintă o platformă la nivel național și internațional ce permite ONG-urilor de a participa și a se implica în procesul de democratizare a societății și comunităților din care fac parte.

Considerăm că ONG-urile din regiunea transnistreană a R.Moldova pot și trebuie să beneficieze de oportunitățile oferite de partenerii străini ai R.Moldova. Din aceste considerente, Asociația Promo-LEX a decis elaborarea unei ediții dedicate Parteneriatului Estic, încurajând încă odată organizațiile societății civile din regiune să se implice și să participe activ în procesele de democratizare și dezvoltare la nivel de regiune, accelerând reformele ce se impun în diverse domenii.

Pentru mai multe detalii cu privire la Parteneriatul Estic, dar și a Forumului Societății Civile, accesați următoarele link-uri:

http://eeas.europa.eu/eastern/index_en.htm

<http://www.eap-csf.eu/>

<http://www.easternpartnership.org/content/eastern-partnership-glance>

http://www.enpi-info.eu/maineast.php?id=506&id_type=2

<http://www.eap-csf.eu/en/annual-csf-assemblies/csf-assembly-2013/>

www.eap-csf.md

Promo - LEX

Promovarea democrației și a drepturilor omului

**National Endowment
for Democracy**

Supporting freedom around the world

Coordonator ediție:

Carolina Bondarciuc

E-mail: crdt@promolex.md

Web: www.promolex.md

Tel/Fax: (373 22) 45-00-24

GSM: 069637849

Asociația Promo-LEX este o organizație non-guvernamentală, apolitică și non-profit, care are drept scop dezvoltarea democrației în Republica Moldova, inclusiv în regiunea transnistreană, prin promovarea și protejarea drepturilor omului, monitorizarea proceselor democratice și consolidarea societății civile.

Asociația Promo-LEX oferă asistență juridică gratuită pentru locuitorii din regiunea Transnistreană pe probleme ce țin de încălcarea drepturilor omului.

Pentru consultații vă rugăm să contactați:

Tel: (022) 31-09-45

Punctele de vedere exprimate în această publicație aparțin autorilor și nu pot fi interpretate sub nici o formă ca reflectând opinia Fondului Național pentru Democrație (NED).

